

โครงการฝึกอบรมบุคคลภายนอก
หลักสูตร “การใช้ประโยชน์ไม้ขนาดเล็กและของป่า”
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

๑. หลักการและเหตุผล

โครงการส่งเสริมและพัฒนาการใช้ประโยชน์ไม้ขนาดเล็กและของป่า เป็นโครงการหนึ่ง ที่ได้รับความเห็นชอบจากกรมป่าไม้ให้ดำเนินการมาตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๐ ทั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการใช้ประโยชน์ไม้ขนาดเล็กและของป่า ทั้งจากสวนป่าของเกษตรกรและป่าชุมชน มีการจัดสรรงบประมาณให้หน่วยงานในส่วนภูมิภาคดำเนินการสำรวจแหล่งชนิดและปริมาณไม้และของป่า ศึกษาและพัฒนาผลิตภัณฑ์จากไม้และของป่าดังกล่าวในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อการใช้ประโยชน์อย่างคุ้มค่า พร้อมทั้งมีการจัดตั้งศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการใช้ประโยชน์ไม้ขนาดเล็กและของป่า เพื่อเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนงานทางด้านวิชาการเกี่ยวกับการนำไม้ขนาดเล็กไปใช้ประโยชน์ให้แก่เกษตรกรและผู้สนใจทั่วไป นอกจากนี้ยังจะช่วยส่งเสริมและพัฒนาการใช้ของป่าอย่างมีศักยภาพ ทั้งด้านการเก็บหาผลผลิตอย่างถูกวิธี การเพิ่มมูลค่า และการเพิ่มปริมาณ โดยช่วยขยายพันธุ์ให้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืนตลอดไป

สำนักวิจัยและพัฒนาการป่าไม้ ได้เล็งเห็นความสำคัญในการส่งเสริมและถ่ายทอดเทคโนโลยีการใช้ประโยชน์ไม้ขนาดเล็กและของป่า จึงได้กำหนดให้มีการฝึกอบรม หลักสูตร “การใช้ประโยชน์ไม้ขนาดเล็กและของป่า” ให้แก่เกษตรกรและผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยจะเน้นสาระสำคัญของเนื้อหาตามพื้นที่ที่ส่งเสริม ความต้องการของกลุ่มผู้เข้ารับการฝึกอบรม และตามความต้องการของตลาด เป็นหลักเพื่อให้เกษตรกรได้ทราบถึงเทคนิคที่เหมาะสมและวิธีการที่ถูกต้อง ในการนำไม้ขนาดเล็กมาใช้ประโยชน์เพื่อทำผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ อย่างครบวงจรและเกิดประสิทธิภาพสูงสุด โดยเฉพาะวิธีการสร้างมูลค่าจากไม้ตัดสายขายระยะ อีกทั้งการใช้ประโยชน์จากของป่า วิธีการเก็บหาเพาะขยายพันธุ์สมุนไพรรูป การแปรรูป เพื่อเพิ่มมูลค่า อันจะเป็นการช่วยให้เกษตรกร มีรายได้ระหว่างการปลูกป่าและมีสมุนไพรรูปอย่างยั่งยืน เป็นการสร้างงานและอาชีพที่มั่นคงแก่ราษฎรเพื่อให้มีสภาพความเป็นอยู่ดีขึ้น นอกจากนี้ ยังจะเป็นการช่วยยับยั้งการตัดไม้ทำลายป่าให้ลดน้อยลง โดยการส่งเสริมให้เห็นคุณค่า และการใช้ประโยชน์ไม้ขนาดเล็กและของป่าที่ได้จากพื้นที่ภาคเอกชนและเกษตรกรต่อไป

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากไม้ขนาดเล็กและของป่า

๒.๒ เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาวัตถุดิบ ตลอดจนถึงเทคนิควิธีการจัดการ และการใช้ประโยชน์ไม้ขนาดเล็กและของป่าให้เกิดประโยชน์อย่างประหยัด ลดการสูญเสีย และมีประสิทธิภาพสูงสุด

๒.๓ เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถนำความรู้ และเทคโนโลยีการใช้ประโยชน์ไม้ขนาดเล็กและของป่าที่ได้รับไปริเริ่ม ปรับปรุงแก้ไข และสร้างเป็นอาชีพที่มั่นคง หรือทำเป็นอาชีพเสริมเพื่อเพิ่มรายได้

๓. กลุ่มเป้าหมาย

๓.๑ ผู้ปลูกสร้างสวนป่าหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ที่มีผลผลิตไม้จากสวนป่า

๓.๒ ผู้ปลูกพืชสมุนไพรรูปและของป่า

๓.๒ ผู้สนใจเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากไม้ขนาดเล็กและของป่า

๔. วิธีการดำเนินงาน

๔.๑ ชี้แจงหลักสูตรการฝึกอบรม

๔.๒ รับฟังการบรรยายจากวิทยากรในภาคทฤษฎี

๔.๓ แบ่งกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมในภาคปฏิบัติและฝึกปฏิบัติ

- ๔.๔ นำเสนอผลงานของผู้เข้ารับการฝึกอบรม
- ๔.๕ ร่วมกันแสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และตอบข้อซักถาม
- ๔.๖ ประเมินผลการฝึกอบรม

๕. เนื้อหาวิชา

- ๕.๑ การปลูกสร้างสวนป่า การบำรุงรักษา และการจัดการไม้จากสวนป่า
- ๕.๒ การใช้ประโยชน์ไม้ขั้นพื้นฐานและการเตรียมไม้ก่อนนำไปใช้ประโยชน์
- ๕.๓ ความปลอดภัยในการทำงานและการจัดการโรงงานอุตสาหกรรมไม้
- ๕.๔ เทคนิคการออกแบบผลิตภัณฑ์ไม้
- ๕.๕ ฝึกปฏิบัติการประกอบ การตกแต่ง และย้อมสีชิ้นงานไม้
- ๕.๖ การเพาะขยายพันธุ์พืชสมุนไพรของป่า การเก็บหาอย่างถูกวิธี และการแปรรูป เพื่อเพิ่มมูลค่าสมุนไพร

๖. วิทยากร

- ๖.๑ วิทยากรจากสำนักวิจัยและพัฒนาการป่าไม้ และหน่วยงานในกรมป่าไม้ จำนวนรุ่นละ ๔ คน
- ๖.๒ วิทยากรจากหน่วยงานอื่นที่มีความสามารถทั้งจากภาครัฐและเอกชน จำนวนรุ่นละ ๑ คน

๗. ระยะเวลาดำเนินการ

- ๗.๑ รุ่นที่ ๕๖ วันที่ ๑๒ - ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ จำนวน ๔๐ คน
- ๗.๒ รุ่นที่ ๕๗ วันที่ ๒๖ - ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ จำนวน ๔๐ คน
- ๗.๓ รุ่นที่ ๕๘ วันที่ ๒ - ๔ เมษายน ๒๕๖๒ จำนวน ๔๐ คน
- ๗.๔ รุ่นที่ ๕๙ วันที่ ๗ - ๙ พฤษภาคม ๒๕๖๒ จำนวน ๔๐ คน

๘. สถานที่ดำเนินการ

- ๘.๑ รุ่นที่ ๕๖ ณ สำนักงานเกษตรอำเภอสันติสุข อำเภอสันติสุข จังหวัดน่าน
- ๘.๒ รุ่นที่ ๕๗ ณ องค์การบริหารส่วนตำบลผานกเค้า ตำบลผานกเค้า อำเภอภูกระดึง จังหวัดเลย
- ๘.๓ รุ่นที่ ๕๘ ณ ศูนย์เมล็ดพันธุ์ไม้ภาคกลาง ตำบลมิตรภาพ อำเภอมวกเหล็ก จังหวัดสระบุรี
- ๘.๔ รุ่นที่ ๕๙ ณ ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านวิจัยป่าไม้ภาคใต้ อำเภอรัตภูมิ จังหวัดสงขลา

๙. งบประมาณ

จำนวน ๔ รุ่น รวมเป็นเงิน ๕๑๒,๓๐๐ บาท เบิกจ่ายจากแผนงานพื้นฐานด้านการสร้าง
ความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ผลผลิตบริหารจัดการและพัฒนางานวิจัย กิจกรรมหลักบริหารจัดการ
และพัฒนางานวิจัย กิจกรรมพัฒนาและถ่ายทอดองค์ความรู้

๑๐. ความสอดคล้องต่อยุทธศาสตร์ขององค์การ

สอดคล้องกับยุทธศาสตร์กรมป่าไม้ ระยะ ๒๐ ปี พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๙ ประเด็นยุทธศาสตร์
ที่ ๕ สนับสนุนและส่งเสริมการวิจัยเพื่อพัฒนาการบริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้ กลยุทธ์ ๓ พัฒนาและถ่ายทอด
เทคโนโลยีผลงานวิจัยด้านป่าไม้ ตามแนวทางการดำเนินงาน ข้อ ๓.๓ บริหารทางด้านวิชาการเชิงรุก โดยหน่วย
ปฏิบัติการเคลื่อนที่ (Mobile unit) ข้อ ๓.๔ ถ่ายทอดองค์ความรู้ผลงานวิจัยการป่าไม้ เพื่อสร้างอาชีพ รายได้
และต่อยอดเชิงพาณิชย์

๑๑. ตัวชี้วัดผลสัมฤทธิ์

ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้รับความรู้ ความเข้าใจ การใช้ประโยชน์ไม้ขนาดเล็กและของป่าสามารถนำไม้ขนาดเล็กมาใช้ประโยชน์เพื่อทำผลิตภัณฑ์ต่างๆ วิธีการสร้างมูลค่าจากไม้ตัดยางขยายระยะและการใช้ประโยชน์จากของป่า วิธีการเก็บหา เพาะขยายพันธุ์สมุนไพร การแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าและสร้างรายได้

๑๒. การประเมินโครงการ

ผู้รับผิดชอบโครงการจัดการออกติดตามประเมินผลการฝึกอบรม โดยออกแบบสอบถามการนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ อย่างประหยัด ลดการสูญเสีย และมีประสิทธิภาพสูงสุด สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในครัวเรือน สร้างเป็นอาชีพที่มั่นคง หรือทำเป็นอาชีพเสริมเพื่อเพิ่มรายได้

๑๓. ผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑๓.๑ ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้เบื้องต้น และมีความเข้าใจเกี่ยวกับไม้ขนาดเล็กและของป่า รวมทั้งประโยชน์ของไม้ขนาดเล็กและของป่า

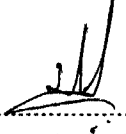
๑๓.๒ ผู้เข้ารับการอบรมทราบแนวทางและสามารถนำไม้ขนาดเล็กและของป่าไปใช้ประโยชน์ได้อย่างเหมาะสมและถูกต้องตามหลักวิชาการ

๑๓.๓ ผู้เข้ารับการอบรมสามารถนำความรู้ เทคนิค และเทคโนโลยีการใช้ประโยชน์ไม้ขนาดเล็กและของป่าที่ได้รับไปปรับปรุงแก้ไข และสร้างเป็นอาชีพที่มั่นคง หรือทำเป็นอาชีพเสริมเพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่ผู้เข้ารับการอบรม รวมทั้งสามารถถ่ายทอดความรู้ให้แก่บุคคลอื่นที่สนใจได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

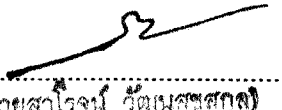
๑๔. ผู้รับผิดชอบโครงการ

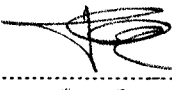
๑๔.๑ โครงการส่งเสริมและพัฒนาการใช้ประโยชน์ไม้ขนาดเล็กและของป่า

๑๔.๒ ส่วนพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยี สำนักวิจัยและพัฒนาการป่าไม้

ลงชื่อ..........ผู้เขียนโครงการ
(นายประสิทธิ์ นิ่มนวลฉวี)
นักวิชาการป่าไม้ชำนาญการ

ลงชื่อ..........ผู้เสนอโครงการ
(นายสมบุรณ์ บุญวิน)
(นักวิชาการป่าไม้ชำนาญการพิเศษ)
ทำหน้าที่ผู้อำนวยการส่วนพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยี

ลงชื่อ..........ผู้ตรวจสอบโครงการ
(นายสาโรจน์ วัฒนสุขสกุล)
(นักวิชาการป่าไม้ชำนาญการพิเศษ วิชาการใช้ตำแหน่ง)
ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์ป่าไม้ วิชาการการแทน
ผู้ชำนาญการป่าไม้ระดับหัวหน้างานการป่าไม้

ลงชื่อ..........ผู้อนุมัติโครงการ
(นายปรเมินทร์ วงศ์สุวณิช)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมป่าไม้

กำหนดการฝึกอบรม
หลักสูตร “การใช้ประโยชน์ไม้ขนาดเล็กและของป่า” รุ่นที่ ๕๘
(การใช้ประโยชน์ไม้ไผ่เพื่อพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์)
วันที่ ๒-๔ เมษายน ๒๕๖๒
ณ ศูนย์เมล็ดพันธุ์ไม้ภาคกลาง ตำบลมิตรภาพ อำเภอมวกเหล็ก จังหวัดสระบุรี

วันและเวลา	กิจกรรม	วิทยากร
วันที่ ๒ เมษายน ๒๕๖๒		
๐๘.๐๐ – ๐๙.๐๐ น.	ลงทะเบียน	คณะผู้จัดฝึกอบรม
๐๙.๐๐ – ๐๙.๓๐ น.	พิธีเปิดการฝึกอบรม	อธิบดีกรมป่าไม้
๐๙.๓๐ – ๑๐.๓๐ น.	โครงการส่งเสริมและพัฒนากการใช้ประโยชน์ไม้ขนาดเล็กและของป่า	หัวหน้าโครงการส่งเสริมและพัฒนาการใช้ประโยชน์ไม้ขนาดเล็กและของป่า
๑๐.๓๐ – ๑๒.๐๐ น.	การใช้ประโยชน์ไม้ไผ่เพื่อพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์และทางด้านพลังงาน	นายทินกร พิริโยธา นักวิชาการป่าไม้ชำนาญการพิเศษ
๑๒.๐๐ – ๑๓.๐๐ น.	อาหารกลางวัน	
๑๓.๐๐ – ๑๖.๓๐ น.	ฝึกปฏิบัติ เทคนิคการเผาไม้ไผ่ด้วยเตาถังเดี่ยว (ฝึกปฏิบัติ ๔ กลุ่ม)	นายทินกร พิริโยธา และคณะ
วันที่ ๓ เมษายน ๒๕๖๒		
๐๙.๐๐ – ๑๐.๐๐ น.	การออกแบบผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่	นายทินกร พิริโยธา นักวิชาการป่าไม้ชำนาญการพิเศษ
๑๐.๐๐ – ๑๒.๐๐ น.	ฝึกปฏิบัติ การทำผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่ (ฝึกปฏิบัติ ๔ กลุ่ม)	นายทินกร พิริโยธา และคณะ
๑๒.๐๐ – ๑๓.๐๐ น.	อาหารกลางวัน	
๑๓.๐๐ – ๑๖.๐๐ น.	ฝึกปฏิบัติ การทำผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่(ต่อ) (ฝึกปฏิบัติ ๔ กลุ่ม)	นายทินกร พิริโยธา และคณะ
๑๖.๐๐ – ๑๖.๓๐ น.	สรุปปัญหาและตอบข้อซักถาม	
วันที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๒		
๐๙.๐๐ – ๑๒.๐๐ น.	ฝึกปฏิบัติ การทำผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่ (ต่อ) (ฝึกปฏิบัติ ๔ กลุ่ม)	นายทินกร พิริโยธาและคณะ
๑๒.๐๐ – ๑๓.๐๐ น.	อาหารกลางวัน	
๑๓.๐๐ – ๑๕.๐๐ น.	การย้อมสีและการตกแต่งชิ้นงาน (ฝึกปฏิบัติ ๔ กลุ่ม)	นายทินกร พิริโยธาและคณะ
๑๕.๐๐ – ๑๖.๐๐ น.	นำเสนอผลงาน ร่วมกันแสดงความคิดเห็นและตอบข้อซักถาม	นายทินกร พิริโยธาและคณะ
๑๖.๐๐ – ๑๖.๓๐ น.	พิธีปิดการฝึกอบรม	

หมายเหตุ: - กำหนดเวลาอาหารว่างของทุกวันคือ ๑๐.๓๐ – ๑๐.๔๐ และ ๑๔.๓๐ – ๑๔.๔๐ น.
- กำหนดการเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสม